

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 21 oktober 2022

Saken

Omställningsstudiestöd
ålder och utbildning

Överklagandenämndens beslut

Överklagandenämnden avslår överklagandet.

Överklagandenämndens beslut får enligt 47 § andra stycket i lagen om omställningsstudiestöd inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte om omställningsstudiestöd för heltidsstudier på polisprogrammet vid Malmö universitet under tiden den 2 januari – 29 december 2023.

CSN beslutade därefter att avslå NNs ansökan. Som motivering till beslutet uppgav CSN bland annat följande. NN kan inte få omställningsstudiestöd för studier på polisprogrammet eftersom utbildningen är längre än motsvarande 80 veckors heltidsstudier. För sökanden som är under 40 år får inte omställningsstudiestöd lämnas för utbildningar som har en utbildningslängd som motsvarar mer än 80 veckors heltidsstudier. Grundutbildningen till polisman är, enligt 4 § förordningen (2014:1105) om utbildningen till polisman, fem terminer lång och innefattar sex månaders aspiratutbildning hos Polismyndigheten.

NN överklagade beslutet och anförde i huvudsak följande. Han anser att han inte överskrider de 80 veckors heltidsstudier för en person som är under 40 år. Den sista terminen, där de är aspiranter, är en del av utbildningen där de får betalt av Polismyndigheten. Han förstår att CSN inte kan betala ut något omställningsstöd under denna period, men tycker det är konstigt att CSN räknar med aspiranttiden i denna fråga. När det gäller det vanliga studiestödet får man inte något utbetalt eftersom man då hänvisas till att man är anställd och får lön. Han anser att beslutet bör omprövas eftersom han väljer att utbilda sig till ett samhällsviktigt yrke där det behövs personer för att hjälpa och stärka polismyndigheten och samhället. Han anser att 14 § i lagen om omställningsstudiestöd (2022:856) tolkas felaktigt och

tycker att hänsyn ska tas till hur inkomsten har varit samt att han endast kommer att nyttja 40 veckor av stödet.

CSN överlämnade överklagandet och handlingarna i ärendet samt upplyste om att myndigheten inte funnit skäl att ändra det överklagade beslutet. CSN bifogade även ett yttrande och anförde i huvudsak följande. Grundutbildningen till polisman består av fyra terminers ämnesstudier följt av sex månaders praktisk inriktad utbildning vid Polismyndigheten. Lagen om omställningsstudiestöd saknar bestämmelser med innebörden att det förhållandet att en och samma utbildning har olika tydligt avgränsningsbara beståndsdelar, ska kunna medföra att utbildningen i fråga ska anses utgöra flera utbildningar. Att utgå från att en utbildning som innehåller vissa tydligt avgränsningsbara beståndsdelar i vissa fall ska kunna anses utgöra två eller flera utbildningar skulle leda till omfattande gränsdragningssvårigheter. Vissa utbildningar inom yrkeshögskolan som avslutas med en längre praktikperiod (Lärande i arbete – LIA) skulle visserligen med ett sådant synsätt på ett relativt enkelt sätt kunna bedömas utgöra två eller flera olika utbildningar. Vid andra former av utbildningar, som t.ex. lärar- eller läkarprogrammet, där ämnesstudier varvas med perioder av praktik skulle däremot bli svårt att avgöra vilka kurser och delkurser som ska kunna anses utgöra olika utbildningar. Omställningsstudiestöd får lämnas för sådan utbildning i Sverige som återfinns i bilagan till studiestödsförordningen. I avdelning B1 i bilagan till studiestödsförordningen anges idag uppdragsutbildning enligt 4 § förordningen om utbildning till polisman. Skrivningen syftar på hela den utbildning som regleras i 4 §, det vill säga grundutbildning till polisman. Om lagstiftaren hade ansett att grundutbildning till polisman i realiteten utgörs av två separata utbildningar hade studiestödsförordningen hänvisat till Polisprogrammet respektive Aspirantutbildning enligt 4 § förordningen om utbildning till polisman. CSN anser sammanfattningsvis att de studier som NN har ansökt om omställningsstudiestöd för ingår i den fem terminer långa grundutbildningen till polisman. Omställningsstudiestöd kan inte lämnas för dessa studier innan det kalenderår NN fyller 40 år. CSN anser därför att överklagandet ska avslås.

NN har getts möjlighet att komma in med synpunkter med anledning av CSN:s yttrande, men har inte hörts av.

Av handlingarna i ärendet framgår det att NN har beviljats studiemedel för studier under vårterminen 2022, höstterminen 2022 och vårterminen 2023.

Författningsbestämmelser

Av 14 § lagen om omställningsstudiestöd (2022:856) framgår att omställningsstudiestöd får lämnas för en utbildning som motsvarar minst en veckas och som mest 80 veckors studier på heltid. Från och med det kalenderår då den studerande fyller 40 år får omställningsstudiestöd lämnas för en utbildning som är längre än 80 veckor på heltid eller motsvarande antal veckor på deltid.

Av 4 § förordningen om utbildning till polisman (2014:1105) framgår att grundutbildningen till polisman är fem terminer och omfattar polisprogrammet och sex månaders aspirantutbildning vid Polismyndigheten.

Överklagandenämndens bedömning

Överklagandenämnden konstaterar inledningsvis att NN är yngre än 40 år och att han således har rätt till omställningsstudiestöd för en utbildning som motsvarar som mest 80 veckors heltidsstudier.

Av förarbetena till den aktuella bestämmelsen i lagen om omställningsstudiestöd (prop. 2021/22:176 s. 196, 197) framgår bland annat följande.

”Regeringen bedömer att omställningsstudiestödet är mycket förmånligt och kommer att kunna användas i stor utsträckning av de som behöver ställa om i yrkeslivet, oavsett 40-årsgränsen för längre utbildningar. Det är därför inte motiverat att tillåta längre utbildningar för yngre studerande, oavsett skäl.” Vad gäller utbildningar som ryms inom 80 veckor gäller att ”en förutsättning bör i samtliga fall vara att personen beräknas kunna avsluta utbildningen och få slutbetyg, examensbevis eller annat utbildningsbevis genom studier på maximalt motsvarande 80 veckor på heltid”.

NN har ansökt om omställningsstudiestöd för studier på ett polisprogram under tiden den 2 januari – 29 december 2023. Som redovisats ovan pågår grundutbildningen till polisman under fem terminer, där det ingår sex månaders aspirantutbildning vid Polismyndigheten. Det saknas enligt Överklagandenämndens mening, utifrån lagstiftningens utformning och vad som anges i dess förarbeten, möjlighet att bortse från aspirantdelen av utbildningen vid bedömningen av utbildningens längd. NNs utbildning motsvarar således mer än 80 veckors heltidsstudier, och Överklagandenämnden konstaterar att han redan på den grunden inte har rätt till omställningsstudiestöd för den sökta utbildningen. Den omständighet att han endast avser att utnyttja 40 veckor med omställningsstudiestöd medför ingen annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

Robert Dalman

Jenny Sahlin

Beslutet har fattats av: Eva Gullfeldt, ordförande, Robert Dalman, myndighetschef, samt ledamöterna Colin Andersson, Olof Edling, Staffan Ingmanson, Gunilla Lavås, Jessica Levin och Helena Söderberg
Föredragande: Jenny Sahlin

Kopia till:
CSN
CSN:s rättsavdelning
utbildningsdepartementet